

ЎЗБЕКИСТОН-ЯПОНИЯ ЯШИЛ ИҚТИСОДИЁТИ ШАРОИТИДА ТУРИЗМ СОХАСИ БЎЙИЧА ХАМКОРЛИК

Дадаханов Шухрат Абдумаликович

Наманган Давлат Университети Иқтисодиёт факултети

(Phd) мустақил изланувчи

Аннотация:

Маколада бозор талаблари Ўзбекистон ва Япония ижтимоий-иқтисодий ҳолатининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда **иқтисодиётни яшиллаштириш орқали туризмни соҳаси ривожлантириш имкониятлари** ресурслардан оқилона фойдаланишнинг долзарб муаммолари кўриб чиқилади. **Табиий** ресурслардан фойдаланишда **туризмда** фойдаланишнинг салбий оқибатлари аниқланади. Янги усул ва рақамли технологияларни ишлаб чиқиш асосида керакли самарага эришиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилади. Бундан ташқари, яшил иқтисодиётга ўтишда Ўзбекистон ва Япония туризм соҳаларини ривожлантириш имкониятларида **ресурслардан** оқилона фойдаланишнинг асосий тамойиллари таклиф этилаган. Ўзбекистон ва Япония ҳамкорлигида **яшил иқтисодиёт шароитида туризм** тизимини модернизация қилиш, **табиий ресурсларни** йўқотишни камайтириш ва унумдорлигини ошириш имконини берувчи каби замонавий рақамли иқтисодий-технологиялар ҳақида маълумотлар келтирилган.

Калит сўзлар: иқтисодиётни яшиллаштириш, туризм иқтисодиётнинг етакчи тармоғи, ҳамкорлик, барча тармоқлари, табиий ресурсларни асраб-авайлаш, интеграциялашуви, **ўрмон ҳудудлари**, атроф-муҳит, ягона иқлим, яшил макон, туризм соҳаси.

Япония жаҳон мамлакатлари орасида етакчи иқтисодиётга эга, унинг жаҳон ЯИМдаги улуши 6,2 фоизни ташкил қилмоқда. Жаҳон ҳўжалигида ХХР ва б ошқа ривожланаётган мамлакатлар жаҳон иқтисодиётига интеграциялашуви нинг кучайиши ортидан Япония иқтисодиётининг ўсиш суръатлари тушиб к етмоқда. Ўрта ва кичик бизнес барча соҳаларда самарали фаолият кўрсатиб к елмоқда.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

Бу рақобатни ривожлантиришда, товарларнинг рақобатбардошлигини оширишда бозорнинг асосий элементи ҳисобланади. Япония компанияларининг 99 фоизи кичик ва ўрта бизнеслардир. Автомобилсозлик, электрон ва электротехника саноатида катта рўл эгаллайди. Япония ҳудудининг 20,08 млн. гектари (мамлакатнинг 70 фоиз ҳудуди) ўрмонли ҳудудлардан иборат. Ўрмонларнинг 54 фоиз табиий ўрмон ҳудудлари ҳисобланади, 41 фоизи инсон қўли билан яратилган.

Туризм. Японияда туризмнинг деярли барча тури яхши ривожланган. Ҳар йили Японияга 30 млн. аҳоли хорижий сайёҳлар ташриф буюради. Япониянинг энг муҳим туристик ресурси унинг бой ва бетакрор тарихий-маданий мероси ҳисобланади. Мамлакатда туризм иқсодиётнинг етакчи тармоғига айлантирилган. Японияда туристлар учун 1600та музей, 357 та миллий ва префектура парклари, 290 та ҳайвонот боғи ва ботаника боғлари, 76 та аквариум ва „Токио Диснейленди“ каторида 227 та кўнгилочар мажмуалар фаолият юритади. Туризм хизматлари ҳажми йилдан-йилга ошмоқда.

Япониялик таниқли актёр ва бошловчи Кейсуке Минамини «Ўзбекистоннинг Япониядаги туризм элчиси» этиб тайинланди ва сертификат топширилди. Бу ҳақда "Дунё" АА хабар берди. Таъкидланишича, Кейсуке Минами жорий йилнинг апрель ойида Япониянинг энг машҳур сайёҳлик кўрсатуви – «Асада! Намадесу таби сарада»нинг Ўзбекистонга бағишланган туркум кўрсатувларини тасвирга олинди. У мазкур лойиҳани суратга олиш учун мамлакатимизга амалга оширилган ижодий сафари жуда катта таассурот қолдирганини таъкидлади.

Япон актёри Самарқанд, Бухоро, Хива, Тошкент, Фарғона, Марғилон шаҳарларининг тарихий обидалари, миллий таомлари, меҳмондўст халқи ва ушбу ҳудудларда сайёҳлар учун яратилган қулайликларни жуда юқори баҳолади. Ташриф яқунлари бўйича тайёрланган Ўзбекистоннинг туризм салоҳиятига бағишланган 5 қисмли кўрсатув япон томошабинлари орасида ҳам жуда катта қизиқишга сабаб бўлди. Кейсуке Минами билан ўтказилган учрашув давомида элчихона билан ҳамкорликда Японияда мамлакатимизнинг туризм салоҳияти ва Ўзбекистон туризм брендини кенг тарғиб қилиш,

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

сайёҳлик лойиҳаларини амалга ошириш, етакчи ОАВда юртимиз салоҳияти ҳақида кўрсатувлар тайёрлаш ва мақолалар чоп этиш бўйича келишиб олинди. «Ўзбекистоннинг Япониядаги туризм элчиси» этиб тайинланганимдан жуда бахтиёрман, – деди актёр Минами Кейсуке. – Менга билдирилган ишонч жуда катта масъулият ҳамдир. Ҳозирги кунда Япониянинг машҳур сайёҳлик кўрсатуви «Таби сарада»нинг бошловчиси сифатида ҳам фаолият олиб бормоқдаман. Ушбу кўрсатувнинг Ўзбекистонга бағишланган туркум сонларини сураатга олиш мақсадида жорий йилнинг апрель ойида уч ҳафта мобайнида Ўзбекистонда бўлдим. Ташриф давомида ўзбек халқининг меҳмондўстлиги ва очик кўнгиллигига қойил қолдим. Шунингдек, Ўзбекистоннинг Самарқанд ва Бухоро каби шаҳарларидаги қадимий обидаларнинг гўзаллиги мени ўзига мафтун этди. Ўзбек миллий таомлари, жумладан, ош менга жуда ёқди. Келгусида Ўзбекистон элчихонаси билан биргаликда Ўзбекистоннинг сайёҳлик салоҳиятини кенг тарғиб қилиш бўйича ишларни янада жадаллаштирамиз». Кейсуке Минами 1985 йилда Токио шаҳрида туғилган. Япониянинг машҳур Васеда университети битирувчиси. Бир қанча япон кино ва сериалларида бош ролларни ижро этган. Япониянинг энг машҳур сайёҳлик кўрсатуви – «Асада! Намадесу таби сарада»нинг асосий бошловчиларидан бири сифатида фаолият олиб бормоқда. Шунингдек, у «Жаҳон тарихий мероси» мастер сертификатиغا эга бўлиб, «Жаҳон мероси академияси» лектори сифатида ишлайди.

Япония сайёҳлик компаниялари Ўзбекистонга сайёҳлар оқимини оширмоқчи. Туризм қўмитаси раиси Умид Шадиев Токио шаҳрида Япониянинг “Н.І.С. Со. Ltd” сайёҳлик компанияси президенти Мотояши Яда билан учрашди. М. Яда, япон туризм сектори япон саёҳатчиларининг мамлакатимизни зиёрат қилишга бўлган қизиқишининг ортисини ҳисобга олган ҳолда, Ўзбекистонга сайёҳлар оқимини оширишда манфаатдор эканлигини, бунга Ўзбекистон туризм салоҳиятини тарғиб қилиш бўйича олиб борилаётган фаол PR-кампания ёрдам бераётганлигини таъкидлаб ўтди. Учрашувда Ўзбекистонда саёҳат қилиш учун қулай шарт-шароитларни яхшилаш, мамлакатимизга сайёҳлар оқимини кўпайтириш имкониятлари ва Ўзбекистоннинг Японияда тарғиб қилиш бўйича қўшма тадбирлар ўтказиш масалалари юзасидан фикр алмашилди.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

Наманган вилоятининг Поп туманида жойлашган Чодак қишлоғига “Туризм қишлоғи” мақоми берилди. Чодакда бўлиб ўтган тадбирда меҳмонлар ҳудудда фаолият юритаётган бир неча дам олиш масканлари, меҳмон уйларини кўздан кечирди. Ҳозирги кунда туристик салоҳияти юқори бўлган Чодакка туризм қишлоғи мақомини бериш бўйича олиб борилаётган амалий ишлар натижасида ҳозирги кунда 300 оилавий меҳмон уйи, тўртта дам олиш маскани, учта болалар оромгоҳи, иккита хостел, битта кемпинг, 30 та гастрономик туризм объекти, узунлиги 300 метр бўлган тўртта осма кўприк ва узунлиги 50 метр бўлган шишали осма кўприк, сунъий шаршара, ўртача узунлиги 400 метр бўлган осма дор йўлидан иборат экстремал ҳамда юздан ортиқ экотуризм объектлари фаолият олиб бормоқда. Шу билан бирга Президентимизнинг 2021 йил февраль ойида Наманган вилоятига ташрифи чоғида белгилаган топшириқлари асосида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 28 апрелдаги Чодак қишлоғини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирларига қаратилган қарорига асосан мазкур гўшада 257 та лойиҳа амалга оширилмоқда. Натижада 1500 дан ортиқ маҳаллий аҳоли иш билан таъминланган. Халқаро ва ички туризм орқали аҳолини камбағалликдан чиқаришни янги манбалар кўпайади.

Адабиётлар:

1. <https://yuz.uz/news/ozbekiston-turizm-brendining-yaponiyadagi-elchisi-keysuke-minami-yangi-sayyohlik-loyihalarini-yolga-qoydi>
2. <https://yuz.uz/news/ozbekistonning-yaponiyadagi-xalqaro-turistik-korgazmalarda-ishtiroki-masalalari-muhokama-etildi>
3. <https://yuz.uz/news/yaponiyaning-eng-yirik-turizm-assotsiatsiyasi-ozbekistonga-yapon-sayyohlar-guruhlarini-yuborishga-qiziqish-bildiriyapti>
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 28 апрелдаги “Чодак қишлоғини комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш чора-тадбирлари тўғриси” даги қарори <https://yuz.uz/news/chodak-qishlogiga-turizm-qishlogi-maqomi-berildi>